

TELEGRAFUL ROMÂN

Apare Marți, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru strălătațe pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

„Biserica ortodoxă unitară.”

Sibiu, 22 August n.

O nouă primejdie s'a ivit, deocamdată numai pe sâma jurnalisticeii magiare: tenerea, că biserica gr. or. din Ungaria și Austria se va uni sub un singur cap bisericesc, — care ar fi să fie patriarhul din Carlovit, — devenind astfel o biserică puternică ortodoxă unitară.

Natural, că întemplantu-se așa, primejlia are să fie mare, fiind-că biserica gr. ort. s'ar întări foarte mult în monarhia austro ungară, câștigând în putere și în vază, și s'ar întări în detrimentul catolicismului, și mai ales în detrimentul națiunii magiare. Căci ce alta ar fi acesta de cât punerea bazei pe sâma unui *stat mare slav* în costele Ungariei, ceea ce ar fi egal cu slăbirea magiarismului?

Dar' ca norocul, n'are să se întemplantu așa, și astfel nu mai e nici un pericol. Și nu se va întemplantu așa, fiind-că *nu se învoiesc patriarhatul din Constantinopol*, din motivul, că e în contra spiritului bisericii grecești să se unescă episcopatele de pe teritoriul *desferitelor țeri* sub un singur cap bisericesc, și să formeze un întreg, o unitate mare.

Cine o spune acesta? Ziariul clerical „*Alkotmány*” într'un număr mai recent.

Dar' din întemplantu nu e așa. Patriarhatul din Constantinopol n'a putut să-și spună părerea într'o chestie care, pe lângă aceea că nu-l privește absolut de loc, nici nu există de cât numai în fantasia acelor cari își zugrăvesc singuri fantomele, pentru a face apoi, ca lumea să se tîmă de ele.

Iată despre ce e vorba: Episcopul eparchiei gr. ort. a Dalmației și Istriei, *Dr. Nicodim Milas*, a înaintat în primăvara anului acestuia un memorandum M. Sale, în care, împreună cu episcopul gr. ort. din *Cattaro*, se ruga să i-se deie explicare, cum e de înțeles prealalta rezoluțiune din 23 Iulie 1874, prin care biserica sârbă dalmatină vine subordonată patriarhatului sârbesc în cele dogmatice și spirituale, pe când în cele administrative e subordonată metropoliei din Cernăuț?

Atât și nimic mai mult. Și de aici s'a născut întâiu svonul, că episcopii gr. ort. din Dalmația și Istria, apoi *Cattaro* și *Raguza*, voesc să se despartă de către metropolia din Cernăuț și să se alăture la patriarhatul din Carlovit, și în urmă temerea, că întreaga biserică gr. or. din Ungaria și Austria se unește pentru a forma un singur corp, mare și puternic, o *biserică ortodoxă unitară*.

Greșita fiind deci espunerea faptului, greșite sunt toate combinațiunile legate de el și înșirate în articolul din „*Alkotmány*”.

Mai greșită e însă presupunerea, că biserica gr. ort. română din Transilvania și Ungaria, ca biserică națională, ar pute să se unescă cândva cu cea sârbescă, pentru a forma un singur corp, — ori cu ori-care alta, cu limbă liturgică neromână, — și cel-ce scrie despre o astfel de posibilitate, scrie într'o chestie pe care n'o cunoste absolut de loc,

Cine cunoste luptele grele și îndelungate purtate pentru naționalizarea bisericii gr.-ort. române din Transilvania și Ungaria, nu-și va pute închipui lucrul acesta, ear' cel-ce crede în o astfel de posibilitate, fie de voe, fie de silă, din cine știe ce mari interese, acela nu ne cunoste, nici pe noi, nici trecutul nostru.

Dar' nu acesta e ce ne face să ne ocupăm cu articolul din „*Alkotmány*”, referitor la închipuita primejdie amintită mai sus, ci o altă părere, greșită și ea, strecurată printră șirele articolului, părere audită de mai multe ori, odată chiar și din gura unui prim-ministru, rostită în fața parlamentului, care însă trebuie rectificată, anume: că națiunea magară s'a arătat prea generoasă față cu biserica gr.-ort. când a decretat desfacerea ei în două, în biserică gr.-ort. sârbescă și biserică gr.-ort. română, și că a greșit când a adus în privința acesta articolul de lege IX din anul 1868.

Sunt în mare rătăcire cei ce cred, că parlamentul ungar a decretat despartirea hierarhică a bisericii gr.-ort. române de către Sârbi; pentru-că nu parlamentul a făcut acest mare și însemnat act de dreptate, ci l'a făcut Monarchul, prin decret domnesc, la anul 1864, când parlamentul ungar nu avea teren de activitate, când întreaga suveranitate era concentrată în mâinile Monarchului.

În decretul acesta, datat din 24 Decembre 1864, se spunea că: „ascultând Eu rugările Românilor gr. ort. din Transilvania și Ungaria, în consonanță cu intențiunea manifestată prin rezoluțiunile Mele din 27 Septembrie 1860 și din 25 Iunie 1863, am încuviințat ca pentru dinșii să se înființeze o metropolie independentă, coordonată cu cea sârbescă, și ca biserica episcopescă din Transilvania să se ridice la demnitatea metropolitană...”

Independența si-a câștigat-o așadar biserica gr. or. rom. la 1864, nu la 1868!

Evident deci, că în articolul de lege IX din 1868 a fost trecut un *fapt de mult împlinit*, pe care parlamentul ungar nu-l mai putea schimba, și nu-l mai putea face nefăcut. Și la fel s'a întemplantu și cu metropolia gr. cat. română, câștigată earăși pe vremea când constituția magiară era suspendată, precum și cu alte lucruri. A spune deci, că parlamentul ungar n'a făcut bine când a votat articolul de lege IX din 1868, însemnă a nu ști cum s'au întemplantu lucrurile înainte de a ajunge ele până la votarea legii numite, ear' cel-ce nu le cunoste bine, bine, nici nu e chemat să le aprecieze.

Asta e părerea noastră.

In chestia școlilor. „Nationale Korrespondenz” din Berlin se ocupă cu articollii dlui *Dr. Eugen de Lemény* intitulat „Cum se ne apărăm?” și apărut în ziariul nostru, schișându-le pe scurt cuprinsul, și exprimându-și părerea de bine, că și cercurile săsești, întocmai ca cele românești, se arată nemulțămite și chiar îngrijorate față de proiectul de lege al ministrului de instrucțiune Berzevițy, referitor la reformele cunoscute. Totodată face comunicare, că în revista din Berlin „*Deutsche*

Monatsschrift”, numărul proxim, are să apară un articol scris cu multă cunoștință de cauză în chestia magiarisării școlilor nemagiare din Ungaria.

Arderea Câmpenilor.

Pe lângă nefericirea căzută asupra țerii în urma secetei celei mari, mai vine și mulțimea de focuri, când ici, când colo, pustind sate și orașe întregi, și lăsând pe bieții oameni fără adăpost, pe câmp și pe stradă.

De acesta sguduitoare catastrofă n'a fost cruțat nici opidul *Câmpeni*, frunțașă comună românească din Munții-Apuseni, ai cărei locuitori plâng astăzi pe ruinele avutului lor, căzut pradă flăcărilor mistuitoare.

Încă Joi, săptămâna trecută primisem știrea, că Mercuri pe la 4 ore după amiază un foc escat la grajdurile lui Filip (după altă versiune: în magazinele firmei Csiky) a pustiit aproape întreg opidul *Câmpeni*, rămânând cruțate de flăcări numai casele în cari e judecătoria cercuală și oficiul cărții funduare, școla elementară de stat, posta, hotelul Csiky, casa medicului Dr. Érsek și încă vre-o câteva edificii. Întră clădirile căzute pradă focului e și *biserica gr.-cat. și școla română*, pretura, casa oficiului silvanal, etc. În piața principală n'a rămas nimic, toate clădirile au ars. Focul era așa de puternic, în cât nici vorbă nu putea fi de stingerea lui, mai ales că nenorocii locuitori nici nu aveau la dispoziție apă de ajuns. Nenorocirea se mai potentase și prin faptul, că stîlpii și sirmele telegrafului și telefonului încă fuseseră cuprinse de foc, așa că nu era chip de a trimite știri orașelor din împrejurime. Așa s'a întemplantu apoi, că pompierii și miliția din Abrud abia Joi dimineața au sosit să deie ajutorul la stins; atunci însă orașul era pustiit deja.

Fie care pôte să și facă ideea despre mărimea nefericirii și a miseriei în care se află bieții oameni din Câmpeni. Și alinarea durerii lor se impune fie-cărui adevărat creștin cu dare de mână. Datorință are fie care să alerge întru ajutorul celor greu cercați, cu ce pôte și cu cât pôte.

Înaltpreasfințitul nostru Archiepiscop și Metropolit Ioan a premers și în acest dureros cas cu bun exemplu, trimițând pe cale telegrafică modestul ajutoriu de 500 corone, și îndrumând pe protopresbiterul tractului să deshidă colectă pe sâma celor rămași pe stradă. Rugăm și noi, pe toți cei-ce pot, să grăbescă cu ajutorul lor pe sâma celor atinși de acesta mare nenorocire, trimițând sumele de cari se pot lipsi la adresa protopresbiterului din Câmpeni (Topánfalva) *Romul Furduin*. Vorba bătrânilor: Bis dat, qui cito dat!

Mai notăm, că Înaltpreasfințitul domn Archiepiscop și Metropolit Ioan a adresat din acest trist incident protopresbiterilor și preoțimei din arhidieceză un circulariu plin de învățături părintești, în care se spune cum trebuie instruat poporul, ca și dacă nu pôte evita astfel de nefericiri, cel puțin să fie ferit de urmările ce le au, asigurându-și fie-care puținul ce l'are, în contra primejdiei de foc.

Fragmente istorice.

Despre boerii din țera Făgărașului,

de

Non quis, sed quid.

(Urmare).

Sub Iosif II se concesse pentru neuniții din Ardeal episcopi proprii și stabili, la anul 1783 *Gedeon Nichitici*, apoi 1789 *Gerasim Adamovici*; ear' pentru uniți la Blaj se confirmă de episcop *Ioan Bobb* (1782—1830).

După mórtea lui Iosif II la anul 1790 urmând frate-său *Leopold II*, sub acesta se restitu starea politică de mai nainte, ceea-ce se susțină și sub *Francisc I.* (1792—1835) cum și sub urmașul său *Ferdinand V* (1835—1848). — La anul 1848 se începe o eră nouă constituțională — și pentru țera Făgărașului.

Dacă aruncăm o reprivire peste timpul dinainte de anul 1848, venim la resumatul, că boerii din țera Făgărașului de la început au avut o autonomie estinsă atât peste comunele lor satești, cât și peste întreg districtul. Ei concuau cu toții cei maioreni la adunările municipale, unde alegeau scaunul lor boeronal de 12 asesori jurați, funcționarii districtului și deputații dietali. — Scaunul boeronal sub presiul căpitanului suprem representa ținutul Făgărașului, decidea asupra tuturor cauzelor publice ale districtului și ale singuraticilor boeri, etc. — Căpitanul suprem, care de regulă era totdeauna și castelanul cetății Făgărașului, — era denumit prin Domnitoriul țerii.

După registrul ce ni-l'a lăsat *Benkő* (în Transilv. specialis), întregit cu datele posterioare, seria căpitanilor supremi ai Făgărașului — în cât sunt cunoscuți — cu datul aproximativ al începerii activității lor, e următoarea:

1. *Stefan Tokos*, 1507. — 2. *Paul Tomori*, 1509. — 3. *Nicolae și Laurențiu Tomori*, 1520. — 4. *Cosmus Horvat Pétrityevich*, 1579. — 5. *Nicolae Bessenyei*, 1593. — 6. *Mihail Macskási*, 1610. — 7. *Ioan Balling*, 1612. — 8. *Balthazar Kemény*, 1614. — 9. *Ioan Kemény*, 1635. — 10. *Andrei Barcsai*, 1660. — 11. *Simion Kemény*, 1660. — 12. *Andrei Ugron*, 1661. — 13. *Paul Inczédi*, 1678. — 14. *Ioan Cserey*, 1679. — 15. *Gregori Bethlen*, 1684. — 16. *Simion Boer*, 1704. — 17. *Baron Ioan Toroczka*, 1730. — 18. *Baron Andrei Szentkereszt*, 1734. — 19. *Andrei Horváth*, 1744. — 20. *Grof Paul Teleki*, 1746. — 21. *Grof Nicolae Bethlen*, 1758. — 22. *Baron Mihail Brukenthal*, 1767. — 23. *Stefan Beldi*, 1774. — 24. *Mihail Ahlenfeld*, 1784. — 25. *Baron Samuil Brukenthal*, 1798. — 26. *Iosif Donáth*, 1791. — 27. *Baron Ioan Miske*, 1800. — 28. *Iosif Bisztrai*, 1806. — 29. *Stefan Beldi*, 1818. — 30. *Grof Ioan Nemes*, 1826. — 31. *Baron Carol Brukenthal*, 1840. — 32. *Grof Gavril Bethlen*, ca fâșpan, 1848. — 33. După comandantii militari urmă *Ignatie Grüner* ca Prefect, 1854. — 34. *Ioan Bran de Lemény*, 1861. — 35. *Ioan cav. de Pușcariu*, 1865. — 36. *Ladislau Tamás*, 1867. — tustrei

ca căpitani supremi. — 37. Coloman Boer, 1873, ca căpitan suprem, apoi de la 1876 ca fôispan. 38. Iuliu Szentiványi, 1877. — 39. Mihail Horváth, 1882. — 40. Guido Bauszner, de la 1891, tot fôispani.

Căpitani supremi, ca și comiții supremi (Prefecții) aveau mai nainte doi vice-căpitani și șese solgăbirii, astăzi numai un vice-comite și patru pretori (subprefecți), — cari esecutau afacerile politice, amăsurat ordinațiunilor guvernului și ale cancelariei aulice, — astăzi ministeriul ungar.

În privința judiciară la început, după cum am văzut, toate cauzele boierilor se judecau prin scaunul boeronal compus din 12 asesori aleși din boeri și prin boeri, de regulă sub presidiul căpitanului suprem sau al locțiitorului seu. — Acest scaun se numi mai târziu și *sedria generalis*, *sedis judiciaria superior*, — deore-ce pentru cauze mai mărune se institui *sedria partialis* de regulă sub presidiul vice-căpitanului asistat de 6 boeri și alți jurați de condițiune liberă, — de la care se putea apela la cea generală. — De la *sedria generală* (tribunal) apelațiunea mergea la Tabla regescă, și de aci la guvern și respective la Curia regescă.

Cauzele clăcașilor privitoare la îndatoririle lor jobăgești se judecau în așa numitul *forum dominale*, ce se ținea în curțile domnești sub presidiul Provisorilor dominali cu întrevinerea suprefecților. — Afară de acestea la anul 1669 se institui în țară, prin urmare și pentru districtul Făgărașului, *Forum Productionale*, care se compunea din consilieri guverniali și din asesori ai tablei regie, cum și din funcționarii superiori ai țării. — Acest for productional era chemat a revidia moșiile fiscale înstrăinate după așa numitul an epochal 1657, și spre acest scop el provocă prin advocații fiscali pe toți nobilii și boerii să justifice titlul de posesiune, căci altcum li-se confisca moșia și proprietariul devenia supus al fiscului, în districtul Făgărașului sub nume de *boeriu căduț*.

Mai toți boerii din ținutul Făgărașului au trecut prin sita desă a forului productional, și mulți din ei au trebuit să sucumbe și să își pierdă pe lângă moșie și libertatea personală.

Într-o boeriu căduți, pe cât ne sunt cunoscuți însemnăm familiile următoare: *Pocimp, Czika, Bibu, Hanča* (Langa), *Roita, Inczu și Matzeu* din Persani, — *Vulcul și Nan* din Părău, *Vancea, Solomon, Stoi și Urs* din Șinca-vechiă, — *Flucuş, Popa, Bulea și Chiuş-dea* din Șinca-nouă, — *Nan* din

Părău — *Idomir și Barbu* din Șercăița, — *Burszan de Ucsa, Zîn de Cârțișóra, Grozava de F-Arpás*, etc. etc.

(Va urma.)

„Asociațiunea.”

Convocare.

În sensul §§-lor 23 și 26 din statute membrii „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” se convocă în

adunare generală ordinară la *Timișoara* pe zilele 21 și 22 Septembrie st. n. 1904.

Programul adunării este:

Sedința I.

Mercuri la 21 Septembrie st. n. 1904, la orele 11 a. m.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Înscrierea delegaților prezenți.
3. Raportul general al comitetului central.
4. Alegerea comisiunilor:
 - a) pentru examinarea raportului general;
 - b) pentru censurarea încheierii conturilor anului 1903 și a proiectului de buget pentru anul 1905;
 - c) pentru înscrierea membrilor.
5. Presentarea propunerilor eventuale.

La orele 5 după amiază sedința festivă a secțiunilor științifice-literare.

Sedința II.

Joi la 22 Septembrie st. n. 1904, la orele 10 a. m.

Ordinea de zi:

1. Raportul comisiunilor.
 2. Alegerea comitetului central și a funcționarilor Asociațiunii.
 3. Fixarea locului pentru adunarea generală din 1905.
 4. Dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal.
 5. Închiderea adunării generale.
- Se observă, că eventualele propuneri au să fie prezentate în scris preșidentului Asociațiunii (în Sibiu, strada Morii nr. 8), cu 8 zile înainte de adunarea generală.

Sibiu, din sedința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, ținută la 28 Iulie 1904.

Iosif St. Șulutu Dr. C. Diaconovich
vicepreșident. primsecretariu.

Convocare.

Adunarea cercuală ordinară a despărțământului Turda al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” se convocă pe 28 August n. a. c. în Turda la orele 3 p. m. cu următorul program:

1. Deschiderea adunării.

2. Raportul comitetului.
3. Raportul casariului.
4. Raportul bibliotecariului.
5. Alegerea alor două comisii pentru censurarea rapoartelor și pentru înscrierea de membri noi.
6. Alegerea alor 2 delegați pentru adunarea generală a „Asociațiunii”.
7. Alegerea comitetului pe un nou period de 3 ani.
8. Eventuale propuneri.
9. Disertațiuni, ori declamări.
10. Rapoartele comisiunilor.
11. Alegerea unei comisii pentru autentificarea procesului verbal.
12. Închiderea ședinței.

La această adunare, care se va ține în biserică gr. cat. din Turda vechiă, se invită toți membrii despărțământului, cum și toți cari se interesează de progresul poporului român.

Iuliu C. Vlădușiu
vice-director.

Cestiuni școlare.

Convocare.

„Reuniunea învățătorilor români de la școlile populare confesionale ortodoxe din protopopiatele: Arad, Chișineu, Șiria, Boroșineu, Buteni, Radna și Halmagiu își va ține adunarea generală a XIV-a în Șiria (Világos) Luni și Marți după sfântă Măria-mare, 16/29 și 17/30 August a. c., la care invităm pe toți membrii, binevoitorii și sprijinitorii cauzelor noastre culturale.

Programa:

Ziua primă. Sedința I. 1. La 8 ore a. m. participare la serviciul dumnezeesc. 2. Cuvânt de deschidere. 3. Apel nominal. 4. Presentarea rapoartelor. 5. Emiterea comisiunilor censurătoare. 6. „Psihologia revoluțiunilor”, disertațiune de Ioan Costa, profesor preparandial. 7. „Sărăcia și averea”, disertațiune de George Purcariu, contabil consistorial. *Sedința II.* 8. „Cugetarea și instinctul la animale”, prelegere de Nicolae Mihal, profesor preparandial. 9. „Capacitatea școlii în activitatea sa”, disertațiune de Teodor Cherechian, învățătoriu în Galsa. 10. „Noi învățătorii și poporul nostru”, disertațiune de Dimitrie Micu, învățătoriu în Șeitin. 11. „Cestiunea pedepselor corporale”, disertațiune de Pavel Dârlea, învățătoriu în Boroșineu. 12. „Cum să se propună religioasă în șola populară”, disertațiune și prelegere practică de Liviu Dubois, învățătoriu în Hodiș.

Ziua a doua. Sedința III. 13. Raportul general al comitetului și rapoartele funcționarilor. 14. Referada comisiunilor. 15. Propuneri și interpelări. 16. Alegerea locului și fixarea timpului pentru adunarea generală următoare. 17. Emiterea comisiei autentificatoare. 18. Închiderea adunării generale.

Arad, din sedința comitetului ținută la 25 Iunie (8 Iulie) 1904.

Iosif Moldovan *Dimitrie Popovici*
v.-preșident. secretariu.

Spre știre și acomodare.

1. Participanții sunt rugați a se anunța de timpuriu pentru cuartir și banchet la adresa dlui Alexie Doboș, învățătoriu în Șiria (Világos).

2. Plecarea din Arad sub conducerea presidiului și a comitetului, va fi Duminecă în ziua sfintei Mării mari la 4 ore p. m. Spre a pute satisface cu demnitate pregătirilor ce se fac întru întâmpinarea reuniunii, rugăm a se întruoi toți participanții cu 1/2 oră mai nainte de plecare în sala de așteptare de la gara din Arad.

3. După sosire se va face încuarterarea, ear' la 8 ore se va vor întruoi participanții la o serată de cunoștință.

4. Pentru bilete de călătorie cu favor a se adresa la domni preșidenți din despărțăminte, eventual la vice-presedintele Iosif Moldovan, director școlar în Arad.

5. Afăm de bine a accentua și aici, că Luni seara, în ziua primă a adunării generale, se va arăja în onorea și în favoarea reuniunii concert împreunat cu petrecere de joc. Programa se va publica în ziare, ear' invitări speciale nu se trimit.

Înștiințare

În legătură cu avizul și rugarea noastră, ce s'a publicat în nr. 82 al „Telegrafului Român”, din 31 Iulie a. c., înștiințăm on public, că din împrejurări neașteptătoare, ne vedem siliți a declara de retrasă rugarea pentru întreprindere de colecte; cu atât mai binevenite ne vor fi însă *donatiunile* respective *ofertele benevole*, cu cari on public se va îndura a ne sprijini la edificarea școlii noastre.

Turda, 2/15 August 1904

Epitropia parochială.

Jovian Murășian
paroch, protop.

Iosif Urcan
epitrop

NB. Celelalte ziare, cari au reprodus rugarea cestionată, sunt rugate a lua notiță și despre această „Înștiințare”.

Din Mediaș.

Convocare

Adunarea generală a „Reuniunii femeilor române din Mediaș și jur” se va ține în acest an, conform concluderii aduse în sedința comitetului din 25 Iunie a. c., în șola gr. ort. din Mediaș la 28 August st. n. la 3 ore d. a. cu următorul

Program:

1. Deschiderea ședinței prin preșidiu.
2. Verificarea listei membrilor reuniunii.
3. Raportul comitetului despre activitatea sa de la ultima adunare generală până în prezent.
4. Raportul cassei.
5. Alegerea unei comisii pentru censurarea rapoartelor de sub 3 și 4.
6. Alegerea unei comisii verificătoare.
7. Eventuale propuneri.
8. Constituirea comitetului și a consiliului pe un period de 3 ani.

FOIȘORA

Din cronica parohiei gr.-ort. române a Mănăsturului-unguresc.

De Gavril Hango, preot.

În arhivul parohiei Mănăsturul-unguresc se află o cronică scrisă, în care se cuprinde istoria acestei parohii de la începutul ei, adică de la anul 1750, până în prezent. E scrisă până prin anii 1860 cu litere cirile, ear' încolo cu litere latine, estindându-se peste 100 pagini format folio mare. Precum se spune la început, cronică această e scrisă „după însemnările din protocolul bătrân a bisericii și din alte adevărate scrisori și din tradiția bătrânilor satului”, prelucrate toate în chipul acesta la anul 1837 de noul paroch Ioan Condor, continuată apoi de acesta și următorii preoți până la anul 1892. Protocolul bătrân însă nu se știe că mai există ori ba.

Partea de la început până la anul 1837 (pag. 1—12), pentru importanța ei o reproduc în totă întregimea ei, într-o semnele ciării, ear' de aci încolo în estras, numai ici și colea citând unde se tracă despre evenimente mai însemnate. Pretutindenea însă mintesc preoții și epitropii, de asemenea și pe învă-

țătorii, sub cari s'au întâmplat evenimente mai însemnate în această parohie referitoriu la biserică, la șola și la averea bisericescă școlară, frește, susținând totdeauna ordinea cronologică. De regretat, că de la 1892 încôce cronică nu s'a continuat.

Iată ce spune cronică:

„Acum înainte de o sută de ani când soriiu acestea numai 29 de gazde se afla lăcui-torii de rumâni aicia în M. Geri Monoștor și unguri reformați era mulți ținându-se foarte tare de vatra moșilor. Rumânii nu aveau aicia biserică și preot, ci se ținea din Ola Monoștor; preoții de acolo și din Ola Bica le sluja și ei acolo mergea la biserică și în Ola Mănăstur se îngropa, dară era opriți să nu vie cu popor după mort mai în löntru din ulița care desparte satu O. Monoștor, adică de ulița Bădeștilor. Eară lăcuiitorii unguri tare s'au împușinat din sat de vremi cu fomete, de ciună ș. a., așa în moșiile goale în scurtă vreme din satele vecine au venit aicia și s'au așezat, precum din O. Bica: Zîrbăeștii, Gășteștii și Condoreștii. (Condoreștii fiind llești, pentru păru creștin a unuia i-au zis ungurii Kondor) și în scurtă vreme așa s'au înmulțit numărul gazdelor rumâni, cât au fost vrednici a cere loc de biserică.

„Acum 95 de ani venind românescul director Măria Sa domnu *Dobra Petru* aju-

tând și patronind cererea rumânilor noștri, cu îngăduința posesorilor, a Mării Sile dna Kabos Ferenc și alți împreună, așa s'au cuprins loc din nimașul sâtesc în capul satului din sus de câtră tias, loc de biserică, de căsi poești, și de sămănătură, acesta, care și acuma se numește Voertrop, apoi în cela fordulaș iară loc arătoriu în Bae.

„Așa s'au silit apoi rumânii și ei au făcut după cum avea putință biserică, pe locul ce l'cuprinsese de laturea din sus de sat unde acuma lăcuiește Jurj Simion și Hurgoin Nat.

„Iară după trecerea alor opt ani aflându-se rumânii cu grotate a umbla așa de parte la biserică, cari era mai în jos și la Dial afară în marginea satului din sus a eși mai ales cu morții, vizitându-i iară bisericile Măria Sa dl *Dobra Petru*, de nou a intins jalba lor rumânii, care milostivindu-se a face mijlocire, o Dmnă posesoriță, anume Gyulai Raveca au luat în schimb locul cel de biserică și de casă popescă a rumânilor și le au dat în mijlocul satului unde astăzi se află sfânta biserică și casele preoțești. Eară locul cel arătoriu au rămas tot acela bisericesc, care s'au prins întiiu, adică în Hărtop și la Bale, din care în amândoi furdulașele câte o parte din 3 au dat preotului spre agonisită, celalalt l'au sămănat Ecleejia totdeauna pe sama bisericii, ca de acolo să o potă griji și ipuli.

„Deci, cum s'au făcut schimbu cu locu de biserică, atunci îndată până dimineața în locu acesta ce de biserică s'au căpătat cu schimbu au ridicat în 2. zile Iunie a. 1750 o cruce de goron, care și acuma stă tare supt ștreșina bisericii, apoi și au adus tódă, și clopot, cu care dând de știre tot înșene în 40 de zile, că acolo e loc de biserică a cleii românești, și se aduna co'o la slujba dumnezească; apoi de la Hărtop au tras lemnele de biserică aicia, și lângă acest lemn iară au mai adus lemne de nou. În Ano 1751 prin meșteru din satu Ardea Tot Ioan Săotanu s'au rădicat aciasta sfântă biserică, și totiiu în țințirumul aceștii biserică s'au îngropat Condor Văsiu.

„Deci la o zidire ca aciasta a bisericii și spre alte lipse bisericesti, să cumpere cărți de slujbă, haine preoțești, clopote, prapore, să facă căsi preoțești și altele, puțin era venitul ce se căpăta din sămănătura grăului bisericesc; dară au fost oameni credincioși, silitori și îndurători, că lucra cu munca unde trebuia, și bani plătea cât creșta coratorii după gâzdușagu omului, și de milostenie încă da cât vrea, spre a cumpăra cele de lipsă, precum: clopote, cărți ș. a., cum se află scris în Mineiu, că Găștești numai în clopotul cel mare au dat 36 florinți de argint.

(Va urma.)

9. Inchiderea ședinței.

Sunt invitate a participa toate femeile române din Mediaș și jur, — președ. domniile membri și toți spriginitorii intereselor de progres ale acestei reuniuni.

Se observă că la 2 ore d. a. în aceeași zi în și aceeași localitate își va ține comitetul reuniunii ședința sa ordinară.

Mediaș, în 15 August 1904.

Maria Moldovan
președintă.

Maria Necşa
secretară.

NOUTĂȚI

Spre lămurire. Intr-o corespondență a dlui Ioan Muntean din Hațeg, publicată în „*Libertatea*” din Orăștie, nr. 32, de la 7/20 August n. c., numitul domn întreabă pe cărturarii și conducătorii poporului nostru, de la Vlădică până la cantor, care le este datorința față de popor în acest an greu de secetă? Spre orientarea tuturor celor ce se interesează de soarta poporului aflăm de bine a ne provoca la cele publicate în ziarul nostru, nr. 77 din 2 August n., în care am făcut comunicare, că din partea I. P. S. Sale dlui arhiepiscop și metropolit al nostru Ioan încă la începutul lui Iulie a. c. au fost date preoțimii înviațiunile și învățăturile necesare, cum au să procedeze la ajutorarea poporului în neajunsurile provocate de acest an nefericit.

În reprezentanța universității săsești, dintre români au fost aleși pe noul period de trei ani domni Dr. Aurel Vlad, în cercul Orăștiei și Dr. Liviu Leményi în cercul Sebeșului.

Școlar. La școala elementară de fete a reuniunii femeilor române din Sibiu înscrierile se fac în zilele 1 2 și 3 Septembrie, nou, 1904, în localitățile școlii, strada Morii Nr. 8.

Didactul este 2 corone pe o lună. De la elevii ai căror părinți nu sunt membri ai reuniunii, se încasază taxă de înscriere de 4 corone.

Prelegerile se încep în 5 Septembrie nou a. c.

Sibiu, 9/22 August 1904.

Diracțiunea.

Di D. Popovici, eminentul bariton binecunoscut publicului sibian, fost prim-baron la opera wagneriană din Bayreuth, a fost numit director al conservatorului de muzică și declamație din București.

Știri militare. Trezeci de absolvenți ai școlii de cadeti din Sibiu au fost numiți cu ziua 18 August n. cadeti locuitori de oficeri, între ei următorii români: Florian Medrea, la reg. 1 de infanterie din Bosnia, Aurel Bogdan, la reg. 50 de inf., Ioan Lazaroiu, la reg. 5, Victor Macaveiu, la reg. 63, Ovid Cernea, la reg. 37, Ioan Popu, la reg. 33, Teodor Colbazi, la reg. 50, Bujor Voinea, la reg. 61, Nicolae Sângercean, la reg. 61 și Ioan Muntean, la reg. 5 de infanterie.

Pentru masa studenților români din Brașov. Dl Dr. Constantin de Missits, avocat în Lipova, și doșora Valeria Branice din Brașov au dăruit pentru masa studenților români din Brașov cu ocazia fânării dlor suma de 30 cor. în locul anuțurilor obținute de legodnă. Primescă generoșii donatori cele mai călduroase felicitări și mulțumite. Diracțiunea școlilor medii gr. or. române din Brașov.

Himen. Dl Ioan Fodorean și doșora Ana-Veturia Cristea își vor serba cununia Duminecă în 4 Septembrie st. n. a. c. la 4 ore p. m. în biserica gr. ort. română din Valea-Bulzului.

— Dr. Titu Perția și doșora Mărița Ticlea își serbeză cununia Duminecă, 15/28 August, în comuna Șmig.

Faptă nesocotită. În Wildungmaier, la granița austro-ungară, în una din zilele trecute se jucu la malul Dunării patrușprezece copii. Un gendarm trecând pe acolo a crezut de bine să-și facă haz de spaima copiilor și s'a prefăcut că-și umple pușca spre a-i împușca. Mititeii s'au speriat și au dat toți raita să treacă dincolo de Dunăre, dar' ajungând la apă afundă s'au înecat toți patrușprezece. Contra gendarmului s'a introdus cercetare criminală.

† **Arcadie Olariu,** paroch gr. or. în Sirbi, după greele și îndelungate suferințe a decedat în 5/18 August 1904 la 8 ore seara în al 78-lea an al etății și al 48-lea an al preoției sale. ÎnმომენტAREA i s'a făcut Sâmbătă la 7/20 August la 3 ore p. m. în cimiteriul gr. or. din Sirbi. Fie-i țărina ușoară și memoria eternă!

„Gotterhalte” dat în judecată. Regimentul de infanterie nr. 44, transferat de la Budapesta la Kaposvár a sosit la noua stațiune pe la miezul nopții. Conform usului, soldații au intrat în oraș și au parcurs străzile până la casarmă în sunetul muzicii, care cânta imnul casei domnitoare („Gott erhalte...”). Locuitorii orașului însă, unguri, s'au scandalizat grozav, nu pentru-că a cântat muzica, ci pentru-că a cântat „Gott erhalte”, cântecul Magiarii și zic „hohérhimnus”. Au eșit deci toți, care la străde care la ferestă și au început a huidui imnul și a înjura miliția, ear' unul mai cu cap dimineța s'a dus la poliție și a făcut contra regimentului arătare pentru „conturbarea liniștii nopții”.

Isvore de câștig Sécunilor. Șeptesprezece comune din comitatul Csik (în Sécuime), reprezentate prin 500 delegați, Duminecă treoută s'au adunat la sfat în Gyergyó-Szentmihály și au hotărât să recomande ministrului de comerț, ca în vederea recoltei slabe, a lipsei de nutreț și a opreliștei exportului de cucuruz din România să dispună imediată începere a trassării liniei ferate vicinale dintr-o Máléfalva—Várhely, la care să fie angajați ca lucrători Sécun, spre a li-se deschide astfel isvore de câștig.

Evidența lipsiților. Comisiunea administrativă a comitatului Trencsén la propunerea deputatului dietal Iustin Baross, membru al comisiei, a hotărât să facă un conspect despre toți locuitorii comitatului păgubiți prin foc, cari pentru a-și restaura clădirile sunt avizați la împrumuturi, cum și despre cei cari în urma recoltei slabe nu dispun de bucate și nutreț suficient, cărora comitatul să le esopereze împrumut ieftin, respektive ajutoare în bucate și nutreț.

Otraviți cu mărăgună. Opt băieți din Valea-mare după ce s'au scaldat în Murăș au plecat prin tufiș să culgă mure. Printre mure au găsit și mărăgună, despre care creșd că e mac sâlbatic, au mâncat toți. Spre seară au plecat apoi a casă, dar' durerile otrăvirii li chinuiau deja așa de cumplit, în cât toți au rămas întinși în drum. Avisați de trecători, părinții lor i-au dus a casă, dar' nu li-au adus îndată medic, creșd că e numai bolă trecătoare, provenită din consumarea murelor necoapte. Unul singur a chemat năptea iârziu un medic, care a constatat apoi otrăvirea și a dat și celorlalți ajutor medical, dar' numai pe trei i-a putut scăpa de moarte, fiind-că la ceilalți otrăvirea se dezvoltase deja în grad prea mare.

Rugare. Caut spre cumpărare opul „*Teologia dogmatică*” de Macarie, în trei tomuri, tradusa de Dr. Gerasim Timuș. Cine o are spre vânzare să-mi comunice prețul. Adresa: Ponor, p. u. Nagy Enyed, Transilvania. Preotul Laurențiu Corbea.

Concert și teatru în Cohalm. Tinerimea română studioasă din Cohalm și jur invită la producțiunea ce o va aranja Duminecă în 15/28 August (în ziua de Sf. Maria-mare) cu ocaziunea adunării generale a „Asociațiunei”, despartământul Cohalm, în sala hotelului „Schlosser” din Cohalm. Începutul la orele 7 1/2 seara. Cu venitul curat se alimentează fondul menit pentru înființarea unei „reuniuni de cântări”.

Concert în Șiria. Cu ocaziunea adunării generale a reuniunii învățătorilor rom. gr. or. din protopopiatele I.—VII, ce se va ține în Șiria la 16 (29) August 1904, se va da și un concert împreunat cu petrecere și dans, cu următorul program: 1. „Răsunetul”, cor bărbătesc. 2. „El Zorab”, poezie de G. Coșbuc, declamată de doșora Cornelia Moldovan. 3. „Ce te legeni codrule”, cântat de dl Romul Tăucean, acompaniat de doșora Tulia Bogdan la pian. 4. „Școala veche și școala nouă”, dialog de dl Iuliu Groșorean, predat de dnl Teodor Cherechean și Ioan Hălmegean. 5. „Numele tău”, cuartet. 6. „Balade de Porumbescu”, pentru violină și piano, esecutate de dl Ștefan Ștefu (violină) și doșora Terenția Ungurean (piano). 7. „Epigonii”, poezie de M. Eminescu, predată de dl Adrian Ungurean. 8. a) „Te cheamă priveghitoarea”, b) „Hop țurcă țurcă” cântate de dl I. Körösiacányi, acomp. de doșora Hortensia Bogdan la pian. 9. „Herșeu Boccegiu”, monolog de Vasile Alexandri, predat de dl T. Debeleac. 10. „Despartirea Basarabiei”, cor bărbătesc. Începutul la 8 ore seara.

Struguri buni. Struguri buni de masă se sîla la George Dirlea în Galsa (u. p. Vi-lăgos). Prețul unui coșu de 5 kgr. francată costă 3 cor. Dacă se comandă 5 coșuri deodată costă un coș 2 cor. 90 fileri. Comandele se pot face cu rambursă postală.

Școala comercială a succesorului lui Weiss. După raportul acestui institut, renumit în urma rezultatelor sale eminente, anul școlar trecut a dat de nou rezultat favorabil, crescând numărul frecuantanților acestui institut atât în despartământul bărbătesc cât și în cel femeesc, astfel că numărul total al frecuantanților institutului a fost aproape 1400, număr care ridică școala la una dintr-eele mai mari din monarhie. Institutul a organizat 27 despartăminte (școli de zi, cursuri separate speciale și de seară) cari fac cu putință celor doritori de a învăța să intre în clasele și cursurile corăspundătoare etății și cunoștințelor lor anterioare. Cursurile cele noue se deschid la mijlocul lunii Septembrie, înștiințări se primesc însă și în timpul ferilor; înscrierile au început deja. Programe detaliate sunt a se cere de la biroul institutului: Viena, I. Getreidemarkt 16, cari se trimit gratuit. A se vedé inseratul de pe pagina a IV-a.

Sfaturi economice.

Pun întrebarea astfel: Cum se dă paiele de grâu mirosul de trifoiu uscat sau de fân și necesarele materii nutritive, și cum se pot face ele gustose la mâncare?

Răspunsul la întrebarea acesta e cuprins apoi în descrierea lucrului pe care eu l'am făcut. Am făcut adecă așa, că am turnat într-un căzan trei ferii de apă și am făcut foc sub el.

Am luat subsuoră trifoiu uscat, l'am făcut snop, și după ce l'am legat cu osforă, nu tocmai strins, pentru-ca să nu se împrăștie, l'am băgat în căzan, ca să fiarbă.

Când am găsit că e destul de fierț, am scos snopul de trifoiu din căzan și l'am pus în o trôcă să se răcescă. După-ce s'a răcit, am luat din el câte un mănunchiu și l'am strins bine, spre a stôrce din el — în trôcă — mustul de trifoiu.

Mustul de trifoiu l'am turnat din trôcă în căzan și astfel din apa de căzan am făcut zămă de trifoiu, care, lucru natural, că avea miros asemenea mirosului de trifoiu uscat.

În o astfel de zămă de trifoiu am băgat o jumătate litră de oțet, un kilogram de sare și cinci lire de țărițe, și am lăsat, ca toate acestea să fiarbă la olaltă o anumită vreme.

Pentru ca zama de trifoiu, oțetul, sarea și țărițele să se amestece una cu alta, sau să se contopescă până-ce ferbeau la olaltă, le-am mestecat bine cu un lemn.

Cu zama de trifoiu astfel pregătită am stropit în urmă paie de grâu, câte un strat, și toate straturile de paie, după ce le-am stropit, le-am mestecat bine și le-am pus într'un colț de gură.

Cu trei ferii de zămă de trifoiu, pregătită în modul arătat, am stropit și am mestecat bine paie pentru 20 de vite.

Nu am lăsat paiele să se dospescă, ci după-ce le-am pregătit cum spusei, le-am dat vitelor numai de cât să le mănace. Vitele le-au mâncat cu o deosebire lăcomie și le mănacă, fiind-că le dau în totă seara.

Pregătind eu paiele de grâu precum arătaui, hotărât că ele capătă pe lângă mirosul plăcut al trifoiului, încă și mirosul și gustul nu mai puțin plăcut al sării, oțetului și țărițelor. Paiele astfel devin mai gustose, nutritive și ușor de rumegat și mistuit.

Cui îi convine sistemul meu, poftescă și facă întocmai. Sigur, că pagubă nu va avé în această generală lipsă de pășune și nutreț, în această generală fômete pentru biștele vite.

Lucru firesc, că cine nu are trifoiu uscat, dar' are fân, — acela după modul arătat pôte cu fân pregăti zămă de fân, care, gândesc eu, va fi asemenea zamei de trifoiu.

Dacă cineva vrea, ca să înzestreze paiele de grâu cu un mai puternic miros de trifoiu sau de fân, și cu o mai mare cantitate de materii nutritive, acela nu are de cât să fiarbă în căzan sau în căldare o mai mare cantitate de trifoiu sau de fân, și să bage în căzan sau în căldare asemenea o mai mare cantitate de țărițe sau mai bine de păsat de cucuruz.

Dacă cantitatea de trifoiu sau de fân, din care cineva ar vrea să facă zămă spre a

stropi cu ea paiele, nu s'ar pôte cuprinde și ferbe în un snop, din cauză că snopul ar fi prea mare, în acel cas o asemenea cantitate de trifoiu sau de fân se pôte împărți în doi sau trei snopi mai mici, și acela apoi să se fiarbă pe rând în una și aceeași apă, și să se stôrce asemenea pe rând în trôca anume pusă. În căzan sau în căldare trebuie să încapă ușor mustul adunat în trôcă din mai mulți snopi de trifoiu sau de fân, deore-ce asemenea must, fie el cât de mult, nu cuprinde în căzan sau în căldare atâta loc, cât cuprinde un singur snop de trifoiu sau de fân.

Unde va fi pășune îndestulătoare și unde va fi nutreț destul pentru érnă, acolo de bună sémă că nu se va ivi lipsa și trebuința de a pregăti paiele de grâu precum eu mi-am luat voie a arăta și cum e posibil să mai fi pregătit și alții înaintea mea.

Simeria, în 3 August v. 1904.

Manasie Iar
preot ortodox și proprietariu.

Cărți și reviste.

„Raze de lună”. A eșit de sub tipariu un nou op literar al tinărului și talentatului nostru scriitor Vasile E. Moldovan, care din April a. c. își petrece zilele în temnița ordinară din Cluj, unde își face pedépă pentru unele articole politice apărute în răposata „*Tribuna*” din Sibiu și „*Foaia Poporului*”.

Volumul nou literar al dlui V. E. Moldovan conține, pe 186 pagine, nuvele, schițe și alte produse literare, la număr 20, bine scrise, într-o limbă atrăgătoare românească, cari vor fi cetite cu drag din partea iubitorilor și mai ales a iubitoarelor de literatură frumoasă. Prețul unui exemplar 1 cor. 50 fil. și se pôte procura de la administrațiunea „*oii „Libertatea”* din Orăștie (Szászváros).

Același autor a mai scris romanul „*Meteor*” și romanul „*Dușmănie*”, ear' în curând va scôte de sub tipariu un nou volum, intitulat „*Primăvara vieții*”, proză satirică, — remîniscențe, — pecate contemporane. E un scriitor harnic deci și de va'ore dl V. E. Moldovan, care merită să fie sprijinit din partea publicului nostru inteligent.

„Cartea de Aur”. A apărut în ediție nouă volumul prim din opul „*Cartea de Aur, sau luptele politice-naționale ale Românilor de sub corôna ungară*”, de Teodor V. Păcățian, și pôte fi procurat, împreună cu volumul II, prin librăria archidieceană din Sibiu, ori de-a dreptul de la autorul. Un exemplar din fie-care volum costă broșat 10 corone, legat în pânză 11 cor. 60 fileri. La cerere se acórdă și înlesniri de plată.

„Istoriografi vechi, istoriografi noi.” A apărut și se pôte procura de la librăria archidieceană din Sibiu (Nagyzeben) broșura „*Istoriografi vechi, istoriografi noi*”, studiu critic în chestia vechii metropolii ortodoxe române, de Teodor V. Păcățian. Prețul 2 corone, plus 20 fileri pentru porto. Cartea e împărțită în următorii capitoli: Dogme istorice. Părintele Bunea ca scriitoriu. Punctul meu de vedere. Argumente vechi. Noua teorie. „*Nandoralbensis*”. Decretul regelui Vladislav. Mănăstirea voevodului Mihail Viteazul. Vicarii episcopilor latini. Sava Brancovici. „*Unirea*”. Încheiere.

Posta redacției.

Dlul N. F. în R. Pentru trebuințele locale a fost destul de bună și potrivită. Nu e însă de așa, ca să pôte fi recomandată și altora drept model, și astfel nu o putem publica.

Dlul N. T. în A. Credem că mult mai corect ar fi, dacă întrebările trimise nouă le-ai adresa pe cale oficiată superiorității, singură în drept să interpreteze legile bisericesti și să decreteze uniformisarea anuntelor datini creștinești. Cu aceea, că unul ori altul își apune cuvântul, dacă în comuna lor încă se procedeză la botez de es. astfel că pe lângă ungerea cu mir se împărtășește mica ființă încă și cu taina sfintei cuminicăturii, — cum ne scrii că se întâmplă pe unele locuri, — nu s'a făcut absolut nimica; ci trebuie să vină autoritatea bisericăască, și să decreteze dacă peste tot se pôte ori-nu se pôte face lucrul acesta, și dacă prin urmare, acolo unde se face, n'ar trebui să fie cassat obiceiul pentru viitoriu?

Nr. 744 1904

[242] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea a două posturi de învățători la școala confesională gr. or. din Apoldul-mic, protopresbiteratul Mercurea, se descrie concurs cu termen de 15 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt: câte 600 cor. salariu și 60 cor. relut de cuartir, grădină și lemne, ce se plătesc din repartitiune de la popor în rate lunare anticipative.

Dreptul la primul cuincuenal se compută numai după cinci ani de serviciu neîntrerupt la școala din loc, de la alegerea lor definitivă.

De la învățătorii, cari vor fi instituiți la acestea posturi se cere să ocupe și locul de cantor, și ca atari când nu sunt ocupați cu școala, adică în Dumineci și sărbători, sunt datori a conduce regulat și cântările din strănă.

Concurenții vor avea și așterne suplimentele lor concursuale instruite în sensul normelor din vigore la oficiul protopresbiterat în termenul deschis, având concurenții a se prezenta înainte de alegere în vre o Duminecă sau sărbătoare în biserica din comuna respectivă spre a și arăta desteritatea în cântările bisericești și tipic.

Apoldul-mic, la 1 August 1904.

Comitetul parohial:

Dumitru Orestean
presidentul com. parohial.

Ioan Preda
notariu.

Văduț!

Avram S. Pecurariu
protopresbiter.

Nr. 53 1904.

[239] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Căinelul de jos, tractul Deva, se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în cota B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post au a și subșterne cererile concursuale instruite conform normelor în vigore subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul deschis, având a se prezenta în vre o Duminecă sau sărbătoare în biserica spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Oficiul protopresbiterat al tractului Deva, în conțelegere cu comitetul parohial.

Deva, 28 Iulie 1904.

George Romanul
protopresbiter.

Nr. 506 1904.

[240] 1—3

Concurs

Conform ordinului preaven. consistoriu arhidiecesan dto 22 Iunie a. c. nr. 6046 bis. se descrie prin acesta concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român” pentru întregirea următoarelor parohii vacante din protopresbiteratul Hunedorei, și anume:

1. Baia lui craiu cu filiile Cerna și Toplița.

2. Hașdău cu filiile Cernișoara, Floreșe și Goleș.

3. Ruda cu filiile Plop, Poenița voinei și Valariu.

Emolumentele împreunate cu aceste parohii de a III-a clasă sunt cele fasonate în cota B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi de paroh se și așternă cererile concursuale instruite conform legilor în vigore la subsemnatul oficiu protopresbiterat până la termenul sus indicat, având a se prezenta în vre o Duminecă sau sărbătoare la biserica spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Hunedora, la 31 Iulie 1904.

Oficiul protopresbiterat gr. or. Hunedora, în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Avram P. Pecurariu
protopresbiter.

Nr. 380.

[211] 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățătoriu în clasa II de la școala confesională gr. or. română din Purcăreni, protopresbiteratul Brașov, se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: salariu de 600 corone, plătit în rate lunare anticipative de epitropia parohială, și venitele cantonale pe jumătate, stabilite în protocolul comitetului parohial de la 17 Iunie 1901 și cuartir în edificiul școlii.

Învățătorii alesi va avea a presta împreună cu celalți învățătorii, serviciul de cantor.

Brașov, 15 Iulie 1904.

Oficiul protopresbiterat al tractului Brașov, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Vasile Voina
protopresbiter.

[237] 2—3

Concurs

În cancelaria subscrisului cu ziua de 25 n. c. pôte afla ocupațiune un **adjunct notariu** cu calificatiune recerută pe lângă condițiunile următoare:

1. Plată lunară 30 cor.

2. 25% din venitele private, ce le va lucra.

3. Locuință și vipt.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți să mi comunice starea, etatea și calificatiunea.

Zlatna, 15 August n. 1904.

Juliu Albini
notariu cercual.

Nr. 604 1904

[235] 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului al doilea vacant de învățătoriu la școala confesională gr. or. din Romos, protopresbiteratul Orăștie, pe baza deciziei vener. consistoriu arhidiecesan dto 8 Iulie nr. 6411 școl. 1904 în urma anulării alegerii de învățătoriu efectuate la 13/26 Iunie a. c., prin aceasta se descrie concurs din oficiu cu termen de 15 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariu 600 cor., din cassa bisericei.

2. Relut de cuartir 40 cor.

3. Patru stângini de lemne, din cari învățătoriu are a încălzi primo loco sala de învățământ.

Cuincuenalele legale.

Reflectanții la acest post au a și așterne cererile instruite conform normelor din vigore subsemnatului oficiu protopresbiterat, având a se prezenta în vre o Duminecă sau sărbătoare la biserica spre a și arăta desteritatea în cântările bisericești și tipic.

De la oficiul protopresbiterat Orăștie.

Orăștie, 28 Iulie 1904.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Nr. 601 1904

[217] 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia Chendrenal, protopresbiteratul Unguraș, se publică concurs conform ordinului preaveneratului consistoriu arhidiecesan din 22 Iulie a. c. nr. 6046 b. cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în cota B. pentru dotațiunea de stat.

De la reflectanții la acest post se recere pregătirea normală ordinară și vor fi preferiți cei cu pregătirea de opt clase gimnasiale.

Rugărilor de concurs instruite conform normelor în vigore au să așternă subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul deschis, având concurenții a se prezenta înainte de alegere în vre o Duminecă sau sărbătoare în biserica din comuna respectivă spre a cânta respective a celebra și cuvânta.

Oficiul protopresbiterat gr. or. român Unguraș, în conțelegere cu comitetul parohial.

Fizeș-Sânpetru, 13/26 Iulie 1904.

Pavel Roșca
protopresbiter.

Nr. 42 1904.

[214] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea unui post de învățătoriu la școala confesională gr. or. din Rășinari se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt: 700 cor. salariu și 64 cor. relut de cuartir și lemne ce se plătesc din fondul bisericei în rate lunare anticipative.

Dreptul la primul cuincuenal se compută numai după cinci ani de serviciu neîntrerupt la școala din loc.

La acest post vor fi preferiți acei candidați, cari pe lângă calificatiunea recerută posed și studiile gimnasiale complete.

Cel ales este obligat a cânta Dumineca și la sărbători în strănă.

Concurenții vor avea a și așterne suplimentele lor concursuale instruite în sensul normelor din vigore la oficiul protopresbiterat gr. or. al Sibiiului în termenul deschis, și se prezenteze în biserica din loc spre a și arăta desteritatea în cântările bisericești și tipic, în vre o Duminecă ori sărbătoare.

Rășinari, 12 Iulie 1904.

Comitetul parohial:

Dum. Vidrighin, pres. Maniu Lungu, notariu.

Nr. 667.

Văduț și aflat în ordine.

Sibiiu, 16 Iulie 1904.

Oficiul protopresbiterat gr. or. Sibiiu.

Ioan Papiu
protopresbiter.

[232] 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățătoriu împreună cu postul de cantor de la școala gr. or. din Alba-Iulia-Maeri cu filia Murș-Port, protopresbiteratul Alba-Iulia, se descrie concurs cu termen de 15 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt salariu anual de 600 cor. care se solvește în rate lunare anticipative, venitul cantonal cel puțin 400 cor. și remunerațiuni de la producții.

Cei-ce doresc a reflecta la acest post își vor subșterne petițiile instruite conform normelor în vigore la oficiul protopresbiterat în termenul deschis și se vor prezenta înainte de alegere în parohie pentru a și arăta desteritatea în cântări și tipic.

Din ședința comitetului parohial ținută în 4 Iulie 1904.

Florian Rusan
paroh.

Nr. 337 1904.

Văduț:

Oficiul protopresbiterat gr. or. Alba-Iulia. Alba-Iulia, 23 Iulie 1904.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

Nr. 711 1904.

[204] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoarești vacante din Poiana, tractul Mercurea, se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”, și adică:

1. Pentru un post de învățătoare cu salariu anual de 600 cor., relut de cuartir și lemne 100 cor. și pentru grădină 40 corone, dimpreună cu cuincuenalele legale.

2. Pentru două posturi de învățători cu salariu de câte 600 cor., relut de cuartir și lemne câte 100 cor. și pentru grădină câte 40 cor., dimpreună cu cuincuenalele legale.

De la reflectanții la aceste posturi se recere să documenteze pregătirea de 4 clase gimnasiale sau civile, să se prezinte înainte de alegere în vre o Duminecă sau sărbătoare la biserica spre a și arăta desteritatea în cântări și tipic, deobligati fiind a cânta în strănă la utrenie și liturgie și eventual a forma cor bisericesc cu elevii.

Concurenții au a și așterne suplimentele lor concursuale instruite conform normelor în vigore în termenul sus indicat subsemnatului oficiu protopresbiterat.

Oficiul protopresbiterat gr. or. Mercurea, după ce s'a pronunțat comitetul parohial concernent.

Mercurea, 12 Iulie 1904.

Avram S. Pecurariu
protopresbiter.

Epilepsia.

Cine suferă de epilepsie (nevoie), convulsii și de alte morbi nervoși, să ceară broșură asupra acestora. Se capătă gratis și franco prin „priv. Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.”.

(90) 19—52

Invetăcel

se primește în jimblăria lui Stefan Moga, str. trenului, Sibiiu, un baiat orfan cu creștere bună, cu totă întreținerea (și îmbrăcăminte). [236] 2—3

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bôle

pe lângă garanție.

da împrejurării, că acest

vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, înțepături de ureche, bătăie de inimă, sgârciuri de inimă, asma, auzul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poștei de mâncare, răceală la mâni și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate încurșe din toate părțile lumii cari prefuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis se se confunde cu aparatul „Volta” deore-ce „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6. — folosibil la morbi cari nu sunt mai vechi [2] 92 de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4. — folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Espedite din centru și locul de vândare pentru țără și străinătate e: **MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V colțul strada Kálmán.**